

เกณฑ์กรรมการแผนกไทย ภาคปฏิบัติ



1

- เกสรตัวผู้ที่มีชื่อว่าอะไร
- ใช้แล้วมีผลข้างเคียงอย่างไร
- โกลิฐ กะกิ้ง
- ทำให้กล้ามเนื้อกระดูก ชัก ขากรรไกรแข็ง



2

- เกสรตัวผู้ที่มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในพิกัดใด
- เปลือกต้น สมุนแวง
- พิกัด ตริ สุรผล



3

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในยาสามัญประจำบ้านตำรับใด
- เถาวัลย์เปรียง
- ยาถ่าย



4

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในยาสามัญประจำบ้านตำรับใด
- แก่นไม้สัก
- ยา มหานิลแห่งทอง





5

- เกสรชวัดถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในยาสามัญประจำบ้านตำรับใด
- ตองแตก
- ยาถ่าย

6

- เกสรชวัดถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในพิกัดใด
- จันทน์ขาว
- พิกัด เบญจะโลธิกะ



7



- ส่วนใดของเภสัชวัตถุชนิดนี้มีสรรพคุณแก้ไข้
- อยู่ในยาหอมเทพจิตรกี่ส่วน
- ส่วนดอก
- ดอกมะลิ **183** ส่วน

8



- เภสัชวัตถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- ใช้ในการ ขับโลหิตระดูสตรีได้หรือไม่
- สมอ ตี๋งู
- ใช้ได้



9

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในมหาพิภักัดตรีผลา แก้ในกองวาตะ ใช้กี่ส่วน
- เถาวัลย์เปรียง
- ยาถ่าย



10

- ใช้แก้อาการใด
- สรรพคุณเสมอกับอะไร
- แก่นไม้สัก
- ยา มหานิลแทงทอง



11

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- สรรพคุณเสมอกับอะไร
- โกงสุ ขะมา
- เสมอ กับ ทรงบาดาล



12

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า
- เทียนตา ตักแตน
- ผักชีลาว



13

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณ บำรุงธาตุ ได้หรือไม่
- เทียน เกล็ดหอย
- ไม่บำรุงธาตุ



14

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณอย่างไร
- เปลือก กุ่มบก
- ขับลมในลำไส้



15

- เกสรชวัตถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในยา 9 รส มีรสอะไร
- ชะลูด
- รสหอมเย็น



16

- เกสรชวัตถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในยา 9 รส มีรสอะไร
- แก่นแสมทะเล
- รสเค็ม





17

- เกสรชวัตถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในพิกัดใด
- คนทา
- เบญจโลกะวิเชียร (ยา 5 ราก)



18

- เกสรชวัตถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในพิกัดใด
- ว่านสากเหล็ก
- เหล็กทั้ง 5



19

- เกสรชวัดถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- ผสมกับน้ำมันเบนซินใช้รักษาอาการใด
- ไพล
- เหน็บชาชนิดบวม



20

- เกสรชวัดถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- ใน สสม. ถ้ากินแล้วมีอาการท้องเสียต้องทำอย่างไร
- ขมิ้นชัน
- หยุดยาทันที



21

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในพิกัดใด
- เปลือกต้นอบเชยเทศ
- ทศกุ่มผล ตริชชาติ ตริอากาศผล จตุวาตะผล



22

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในจุลพิกัดใด
- ลูกกระวาน
- จุลพิกัดต่างกันที่สี่ (กระวานสีดำ ขาว)



23

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณอย่างไร
- แก้หวัด
- เบญจผลธาตุ



24

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณอย่างไร
- รากหญ้าคา
- ขับปัสสาวะ



ลูกมะค้ำดีควาย

25

- ใน สสม. ใช้รักษาอาการใด
- มีข้อควรระวังอย่างไร
- ชันนะตุ
- ระวังอย่าให้เข้าตา แสบตา ตาอักเสบได้



26

- เกสรตัวผู้นี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณอย่างไร
- ลูกรังกาสา
- แก้ท้องเสีย



27

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- ก่อนนำมาใช้ต้องทำอะไรก่อน

- ลูกสลอด

- ฆ่าฤทธิ์

วิธีที่ 1-เอาลูกสลอดกับข้าวเปลือกห่อรวมกัน ใส่เกลือพอสมควร แล้วนำไปต้มกับหม้อดิน เมื่อข้าวเปลือกแตกบานทั่วกัน ก็ให้เอาลูกสลอดมาล้างให้สะอาด นำไปตากให้แห้ง แล้วจึงนำมาปรุงยา

วิธีที่ 2-เอาใบมะขาม 1 กำมือ ใบส้มป่อย 1 กำมือ มาต้มกับลูกสลอด เมื่อสุกดีแล้วให้เอาเนื้อในของลูกสลอดไปปรุงยา



28

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในมหาพิกัถเบญจกูลกี่ส่วน

- เกาสะค้ำน

- 6 ส่วน

มหาพิกัถเบญจกูล

1. ดอก ดีปลี 20
2. ราก ข้าพลุ 12
3. เกา สะค้ำน 6
4. ราก เจตมูลเพลิง 4
5. เหง้า จิงแห้ง 10



29

- มีฤทธิ์แรงในทางใด
- ถ้าใช้แล้วแพ้มีผลต่ออวัยวะใดในร่างกาย
- มีฤทธิ์แรงในทาง กัดทำลาย
- ทำให้ฟันโยกหลุดได้



30

- ใช้หุงกับน้ำมันรักษาอาการใด
- เป็นธาตุวัตถุจำพวกใด
- ทาแก้หิด
- ธาตุสลายตัวง่าย



31

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- เกสรชั้วตฤชนิดนี้ใช้ส่วนใดทำยา

- รงทอง
- ยาง

การสะตุรงทอง

เอารงทองมาบดให้ละเอียด แล้วห่อด้วยใบบัวหรือใบชา 7 ชั้น
นำไปปิ้งไฟจนสุกกรอบดี จึงนำไปใช้ปรุงยาได้



32

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณ ใส่แผลสด แผลเรื้อรัง ได้หรือไม่

- พิมเสนเกล็ด
- ได้



33

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณอย่างไร
- กระดองปลาหมึก
- กัดสิ่วฝ้า



ลูกสะบ้ามอญ

34

- เกสรชั้วตฤนี้มีอยู่ในยา 9 รส มีรสอะไร
- ถ้าใช้แก้พิษไข้ตัวร้อน ต้องทำเอาอย่างไร
- รส เม้าเปื้อ
- สุมเป็นถ่าน



35

- เครื่องมือตวงของเหลวชนิดนี้มีชื่อว่าอะไร
- ถ้าใช้ตวงของเหลว 2 ครั้ง จะมีปริมาตรกี่ซีซี
- ช้อนกาแฟ
- ปริมาตร 8 ซีซี



เขลว 5 แฉก ลงอักขระพระเจ้า 5 พระองค์
คือ นะโมพุทธาเยะ

36

- เครื่องมือชนิดนี้มีชื่อว่าอะไร
- ใช้ในการปรุงยาตามหลักเภสัชกรรมไทยวิธีใด
- เขลว
- ใช้ในการปรุง ยาต้ม

1	ทะนาน	จุเท่ากับ	1	ลิตร/ 1,000 ซี.ซี./ 1 กิโลกรัม
1/2	ทะนาน	จุเท่ากับ	1/2	ลิตร/ 500 ซี.ซี.
15	หยด	จุประมาณ	1	ซี.ซี.
1	ช้อนกาแฟ	จุประมาณ	4	ซี.ซี.
1	ช้อนหวาน	จุประมาณ	8	ซี.ซี.
1	ช้อนคาว	จุประมาณ	15	ซี.ซี.
1	ถ้วยชา	จุประมาณ	30	ซี.ซี.



37

ลูกกระดอม

บอระเพ็ด

รากปลาไหลเผือก

- ยาสามัญประจำบ้านตำรับนี้มีชื่อว่าอะไร
- สรรพคุณของยาสามัญประจำบ้านตำรับนี้
- ยาจันทน์ลีลา
- แก้ไข้ ตัวร้อน

โกฐสอ โกฐเขมา โกฐจุฬาลัมพา แก่นจันทน์เทศ แก่นจันทน์แดง ลูกกระดอม

บอระเพ็ด รากปลาไหลเผือก หนักสิ่งละ 4 ส่วน

พิมเสน หนัก 1 ส่วน

38

- ดอกกานพลู หนัก 125 กรัม
- เปลือกชิก หนัก 10 กรัม เหง้าขมิ้นชัน หนัก 8 กรัม เปลือกเพกา เปลือกขี้ไต้ หนักสิ่งละ 4 กรัม
- เหง้าชิงแห้ง ดอกดีปลี หนักสิ่งละ 3 กรัม เหง้าไพล รากเจตมูลเพลิงแดง เกาสะค้าน รากข้าวพลู หนักสิ่งละ 2 กรัม
- พริกไทยล่อน หนักสิ่งละ 1 กรัม
- เหง้าว่านน้ำ หัวกระชาย การบูร หนักสิ่งละ 4 กรัม
- รากแฝกหอม หัวเปราะหอม รากกรงเขมา ใบกระวาน ลูกกระวาน ลูกผักชีลา หนักสิ่งละ 4 กรัม
- เนื้อไม้ ลูกจันทน์ หนักสิ่งละ 8 กรัม
- เทียนดำ เทียนขาว โกศสอ โกฐกระดุก หนักสิ่งละ 4 กรัม
- รากข้าวสาร หนัก 8 กรัม รากแจง หนัก 4 กรัม
- กำมะถันเหลือง หนัก 4 กรัม

- ยาสามัญประจำบ้านตำรับนี้มีชื่อว่าอะไร
- สรรพคุณของยาสามัญประจำบ้านตำรับนี้
- ยา ประสะการพลู
- แก้ปวดท้อง เนื่องจากธาตุไม่ปกติ



39

- เภสัชชาวัตถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- เป็นน้ำกระสายยาแก้อาการใด
- ลูกยอ
- เป็นน้ำกระสายยา แก้อาเจียน (ใช้หมกไฟ)



40

- เภสัชชาวัตถุนี้มีชื่อว่าอะไร
- ถ้าใช้ในปริมาณที่มากมีอาการอย่างไร
- ลูกลำโพงกาสลัก
- วิกลจริต เสียสติ ตาแข็ง หายใจขัด



41

- เกสรตัวผู้นี้มีชื่อว่าอะไร
- ใช้ส่วนใดทำยา
- ใบสารภี
- ใช้ดอกทำยา



ใบเห็งือกปลาหมอ

42

- ใช้ส่วนไหนรักษาอาการ ผิวหนังผื่นคัน
- ใช้ส่วนใด แก้อาเจียน พิษฝี ใช้กาฬ
- ราก
- ใช้ทั้ง 5



43

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- ใช้ส่วนใดแก้อาการ แก้ไข้ แก้หืด
- เสนียด
- ใช้ดอก ใบ



44

หนุমানประสานกาย

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณอย่างไร
- เถา เคี้ยว
- แก้ไอ แก้หืดหอบ แก้อาเจียนเป็นโลหิตดี



45

- เกสรตัวผู้ที่มีชื่อว่าอะไร
- อยู่ในจุลพิภพใด
- กระดุกไก่อดำ
- จุลพิภพต่างกันในที่สี่ (ดำ ขาว)



46

- เกสรตัวผู้ที่มีชื่อว่าอะไร
- ใช้เป็นน้ำกระสายยาแก้อาการใด
- ว่านหอยแครง
- น้ำกระสายยา แก้อาเจียนเป็นเลือด



47

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- ในตำรับยามหานิลแห่งทองใช้ส่วนใดทำยา
- หญ้านาง
- ใช้ใบ ในยามหานิลแห่งทอง



48

- เกสรชั้วตฤนี้มีชื่อว่าอะไร
- มีสรรพคุณอย่างไร
- หูเสือ
- ใช้หยอดหู แก้ฝีในหู



พืชจำพวก หญ้า
(หนาดวัว)

49

- เกสรตัวผู้นี้มีชื่อว่าอะไร
- ใน สสม. ใช้รักษาอาการอะไร
- ขลุ่
- รักษา อาการขัดเบา ขับปัสสาวะ

ไม้พุ่มต้นเล็กๆ จำพวกหญ้า

ต้น รสเหม็นขื่น สรรพคุณ ขับปัสสาวะ แก้ปัสสาวะพิการ

ใบ คั่วให้เกรียม รสหอมเย็น สรรพคุณ ชงน้ำรับประทาน ขับปัสสาวะ แก้กระหายน้ำ

เปลือก รสเมาเบื่อเล็กน้อย สรรพคุณ ขับโลหิตประจำเดือน ขับระดูขาว ขับปัสสาวะ แก้กามโร



50

- ใช้ส่วนใด แก้อาการ ปากเปื่อย ปากแตกเป็นแผล
- ใช้ส่วนใด แก้กามตายด้าน
- ใช้ หัวกระชาย
- ใช้ แ่ง หรือ รากใหญ่



หญ้า

• แห้วหมู

- หญ้าชนิดลงหัว มี 2 ชนิด เล็ก ใหญ่
- หัว รสซ่าติดจะร้อนผลิต สรรพคุณ บำรุงธาตุ เจริญอาหาร ขับลมในลำไส้ แก้ท้องขึ้นอืดเพ้อ บำรุงกำลัง บำรุงครรภ์รักษา

• ตีนกา

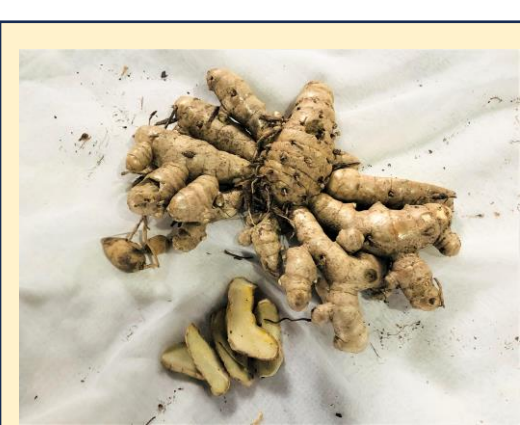
- ต้น รสขมเย็น สรรพคุณ ลดความร้อน แก้พิษไข้กาฬ บำรุงหัวใจ ตำผสมสุรา ทาแก้ฟกบวมอักเสบ แก้ปวดแสบปวดร้อนตามร่างกาย

• ปากควาย

- ใช้ทั้งต้น รสเย็น สรรพคุณ ดับพิษกาฬ แก้ไข้พิษไข้หัวทุกชนิด ช่วยย่อยอาหาร แก้พิษ แก้ไข้ตรีโทษ

• รังนก

- รากนำไปต้มดื่มแก้ปัสสาวะขัด ขับลม แก้ท้องอืดได้



ว่านชักมดลูก



ไม้ล้มลุกลงหัว

- หัว รสฝาดเบื่อ สรรพคุณ แก้มดลูกพิการ แก้ปวดมดลูก ชักมดลูกให้เข้าคู่อังคฺลอบบุตร



ว่านนางค้ำ

ไม้เลื้อยหัว

- หัว รสร้อนฝาดเผื่อน สรรพคุณ ขับลมในลำไส้ แก้ปวดท้อง แก้กามโรค เม็ดผื่นคัน คุมธาตุ ตำพอก แก้ฟกช้ำ บวม เคล็ดขัดยอก
- ราก รสขื่นฝาด สรรพคุณ สมานแผล คุมธาตุ ขับเสมหะ



ว่านมหาเมฆ



ไม้ล้มลุกลงหัว

- หัว รสฝาดเผื่อน สรรพคุณ แก้ปวดมดลูก แก้มดลูกอักเสบ บวม ชักมดลูกให้เข้าคู่อังคฺลอบบุตร



รารกรสมนไพร โทร 0629246459 ID line : herbsdtd



ว่านม้าฮ้อ

- รสเมาขมร้อน สรรพคุณ บำรุงเส้นเอ็น บำรุงไขข้อ แก้ปวดเมื่อยตามข้อ ทำให้เดินทน

พวก หน้าตาคล้ายหัวเหง้า แต่เรียก ว่าน



ขมิ้นชัน

ชื่ออื่น
ขมิ้นแดงหรือว่านางคำ ขมิ้นหยวกหรือ
ขมิ้นหัว(ภาคเหนือ) ขมิ้นหรือขมิ้น(ภาคใต้)

ชื่อภาษาอังกฤษ
Curcuma หรือ Turmeric

ชื่อทางพฤกษศาสตร์
Curcuma longa Linn.




ขมิ้นอ้อย

ชื่ออื่น
ขมิ้นหัวจีนหรือว่าแห้วจีน ขมิ้นจีน(ภาคเหนือ)

ชื่อภาษาอังกฤษ
Zedoary

ชื่อทางพฤกษศาสตร์
Curcuma zedoaria Roscoe.

ต้นขมิ้นอ้อย สำหรับปลูก



1. ขมิ้นชัน หัว รสฝาดเอียน สรรพคุณ แก้ไข้เพื่อดี คลั่งเพ้อ แก้ไข้เรื้อรัง ผอมเหลือง แก้โรคผิวหนัง แก้เสมหะ และโลหิต ท้องร่วง สมานแผล
2. ขมิ้นอ้อย
 - หัว รสฝาดเผื่อน สรรพคุณ แก้ครั่นเนื้อครั่นตัว สมานลำไส้ แก้ระดูขาว ขับปัสสาวะ ตำพอก แก้ฟกบวม อักเสบ
 - ใบ รสเผื่อน สรรพคุณ ขับปัสสาวะ แก้บวมซ้ำ
3. ขมิ้นป่า บางทีเรียกขมิ้นขาว (หัวม่วง = คนใต้) นิยมกินกับน้ำพริก ป้องกันมะเร็ง น้ำต้มขมิ้นมีฤทธิ์ช่วยกระตุ้นการหลั่งของน้ำดี ใช้รักษาอาการนิ่วในถุงน้ำดี และโรค ภาวะอาหารไม่ย่อย ขมิ้นสดยังช่วยขับลม แก้ท้องอืด



ขมิ้นป่า

ชื่ออื่น
ขมิ้นขาว

ชื่อทางพฤกษศาสตร์
Curcuma parviflora Wall.

ขมิ้นป่า สรรพคุณเป็นยาธาตุดี สมุนไพรไทยที่ห้ามติดบ้านไว้